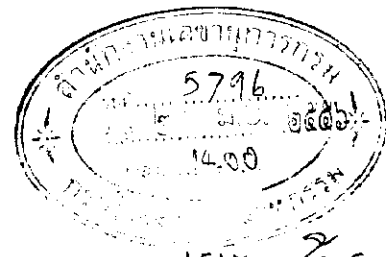

บันทึกข้อความ

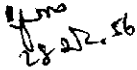

ส่วนราชการ สมย.กรอ. (โทร. ๔๒๔๓ โทรสาร ๐๒๓๕๕ ๓๑๙๐ <http://www.diw.go.th>)

ที่ อก ๐๓๑๐ / ๓๗๗

วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง การอบรมหลักสูตรผู้บริหารระดับกลางกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

เรียน อรอ.

ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๓.๖/๒๑๗ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่องขอเชิญส่งข้าราชการเข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้บริหารระดับกลางกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และขอให้หน่วยงานคัดเลือกข้าราชการประเภทอำนวยการ ระดับสูง/ต้น ที่รับผิดชอบด้านการจัดยุทธศาสตร์ และหรือรับผิดชอบเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๑ ท่าน เข้ารับการฝึกอบรม ในระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมรอยัล ปริ้นเซส หลานหลวง กรุงเทพฯ ซึ่งได้มีบัญชีขออนุมัติให้ ผอ.สยบ. เข้ารับการอบรมดังกล่าว นั้น

ดิฉันได้เข้ารับการฝึกอบรมแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. หัวข้อการบรรยาย/อภิปราย (Panel Discussion) ประกอบด้วย

๑.๑ นโยบายการต่างประเทศของไทย

๑.๒ ราชการจะรับมืออย่างไรเมื่อไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๑.๓ ฐานการผลิต/โครงสร้างตลาดในอาเซียน

๑.๔ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียน

๑.๕ ความรู้เรื่องประเทศสมาชิกอาเซียน

๑.๖ ผลกระทบที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๑.๗ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑

๑.๘ การปฏิสัมพันธ์กับสื่อมวลชนอาเซียน

๑.๙ ประสบการณ์ในการเจรจาต่อรองและการจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างประเทศ

๑.๑๐ สังคมจิตวิทยา ภาษาและวัฒนธรรมที่ควรรู้

๑.๑๑ ขับเคลื่อนอย่างไรให้บรรลุ ๓ เสาหลัก

๑.๑๒ มุมมองภาคเอกชนต่อความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของราชการไทย

๒. การติดตามผล

สำนักงาน ก.พ. กำหนดติดตามผลการฝึกอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมต้องดำเนินการ

๒.๑ สรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากหลักสูตรให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ

๒.๒ บรรยายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้ข้าราชการในหน่วยงานทราบ

๒.๓ จัดทำร่างแผนงาน/โครงการ เพื่อเตรียมความพร้อมข้าราชการเข้าสู่ประชาคม

อาเซียน

๓. การดำเนินการ

๓.๑ จัดทำ “สรุปรายงานการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมหลักสูตร ผู้บริหารระดับกลางกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน” รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๑

๓.๒ จัดทำ...

“กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นที่พึ่งของผู้ประกอบการและประชาชนอย่างแท้จริง”

๒๗ มิ.ย. ๒๕๕๖

๑๖-๑๐

๓.๒ จัดทำรายละเอียด “โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน” สำหรับจัดฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ ของ กรอ. เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๒ อย่างไรก็ตามได้ประสานสำนักงาน ก.พ. โดยสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ยินดีให้การสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับวิทยากร

๓.๓ สำหรับการเผยแพร่ข้อมูลให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับรู้และเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียนมากขึ้นโดยจัดเป็น Knowledge Management : KM นั้น เห็นควรดำเนินการ ๒ รูปแบบคือ

๓.๓.๑ นำข้อมูล ตาม ๓.๑ เผยแพร่ทางเว็บไซต์ ของ สบย.

๓.๓.๒ จัดกิจกรรม “บอกเล่า ๙ ๑๐ เรื่องอาเซียน”

กลุ่มเป้าหมาย : เจ้าหน้าที่ของฝ่ายบริหารทั่วไปทุกหน่วยงาน และผู้สนใจ

ระยะเวลา : ภายในเดือน กรกฎาคม ๒๕๕๖

ณ ห้องประชุม กรอ.

๔. ข้อเสนอ

๔.๑ ในเสาหลักด้านประชาคมเศรษฐกิจ (AEC) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว ภาชนำเข้าเป็นศูนย์ อุปสรรคนำเข้าระหว่างอาเซียนหมดไป การลงทุนและการถือหุ้นในธุรกิจบริการได้อย่างเสรี มีประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ เช่น ระบบสารสนเทศ โครงข่ายคมนาคม National Single Window การปรับปรุงกฎหมาย การพัฒนาระบบศุลกากร เป็นต้น

ส่วนที่ กรอ.เกี่ยวข้องได้แก่

- National Single Window ซึ่งกรมศุลกากรเป็นเจ้าภาพหลัก ร่วมกับหน่วยงานผู้อนุญาต ประมาณ ๔๐ หน่วยงาน กำลังดำเนินการในส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กรอ. โดย ศสร. สวอ. และ สกอ. เป็นหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการด้วยเช่นกัน

- สำหรับประเด็นการปรับปรุงกฎหมาย กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการปรับปรุงกฎหมายกลาง ซึ่งอาจมีผลต่อเนื่องถึงกฎหมายเฉพาะทาง เช่น พ.ร.บ. โรงงาน วัตถุอันตราย และจดทะเบียนเครื่องจักร รวมถึงกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง (กฎ, ประกาศกระทรวงฯ) ซึ่งไม่ควรเป็นเพียงการแปลเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น ทั้งนี้ ในการอบรมได้สอบถามประเด็นการจำแนกประเภท/จัดลำดับโรงงาน ตาม ISIC (International Standard Industrial Classification) หรือไม่ประการใด ซึ่งในประเด็นการปรับปรุงกฎหมาย อาจให้ สกม. ติดตามข่าวสารและดำเนินการต่าง ๆ เพื่อความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๔.๒ เสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคง (APSC) ให้ความสำคัญกับ ระบบยุติธรรม ธรรมนูญ ความโปร่งใส ร่วมกันในการรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด ค้ามนุษย์ อาชญากรรม คอมพิวเตอร์ ก่อการร้าย จัดการภัยพิบัติ ป้องกันโรคระบาดฯ

๔.๓ เสาหลักด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASCC) ให้ความสำคัญกับ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น การศึกษา ภาษา สร้างความตระหนักรู้ ฯ สิทธิ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม ส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม เสริมระบบบริหารบุคคล และการสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (ASEAN Unit) เป็นต้น

โดยที่เสาหลักทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง (APSC) และด้านสังคมและวัฒนธรรม (ASCC) เกี่ยวข้องโดยรวมกับทุกหน่วยงาน

จึงเรียน...

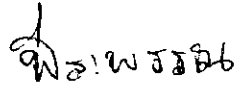
จึงเรียนมาเพื่อโปรด

๑. ทราบสรุปรายงานการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมหลักสูตร ผู้บริหารระดับกลางกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๑

๒. ให้ความเห็นชอบโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๒ และให้ สบย. เผยแพร่ข้อมูลให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับรู้และเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียนมากขึ้นโดยดำเนินการ ๒ รูปแบบคือ เผยแพร่สรุปรายงานฯ ทางเว็บไซต์ ของ สบย. และจัดกิจกรรม “บอกเล่า ๙ ๑๐ เรื่องอาเซียน”

๓. มอบหมาย ศสร. สวอ. สกอ. และ สกม. เป็นหน่วยงานดำเนินการเกี่ยวกับ National Single Window และการปรับปรุงกฎหมาย ตามลำดับ

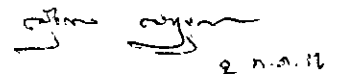
๔. มอบหมาย ศบพ. จัดฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ กรอ. ตามโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ต่อไป

(นางพิระพรรณ บุณยสัมพันธ์)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารยุทธศาสตร์

- ทราบ ตามข้อ ๑
- เห็นชอบ ตามข้อ ๒
- ศสร. | สวอ. | สกอ. | สกม. ๓ เป็นหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องด้วย
- สบย. 7/๑๖/๒๕๕๗ วันที่ 4 มี.ค. ๕๗

(นายณัฐพล ณัฏฐสมบัติ)

อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม

สรุปรายงานการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม
หลักสูตร

ผู้บริหารระดับกลางกับการเตรียมความพร้อมสู่
ประชาคมอาเซียน รุ่นที่ 3

ระหว่างวันที่ 10 – 14 มิถุนายน 2556
ณ โรงแรมรอยัลปรีนเซส หลานหลวง

จัดขึ้นโดย สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน
สำนักงาน ก.พ.

สรุปรายงานการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมหลักสูตร
ผู้บริหารระดับกลางกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน รุ่นที่ 3

ระหว่างวันที่ 10 – 14 มิถุนายน 2556

ณ โรงแรมรอยัลปรีนเซส หลานหลวง

จัดขึ้นโดย สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

เรื่องประชาคมอาเซียน

บรรยายโดย นายนพพร อัจฉริยวนิช รองอธิบดีกรมอาเซียน

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

จุดเริ่มต้นของอาเซียน

สมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 สมาชิกผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศ ประกอบด้วย ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ หลังจากนั้นก็มีสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม (ปี 2527) เวียดนาม (ปี 2538) ลาว และ พม่า (ปี 2540) และกัมพูชา (ปี 2542)

ในปี 2540 ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้ประชุมอย่างไม่เป็นทางการ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ และออกแถลงการณ์ ASEAN Vision 2020 ที่ต้องการให้อาเซียนร่วมมือกันเป็นหนึ่งเดียว เป็นหุ้นส่วนที่มีพลวัต และเป็นสังคมที่เอื้ออาทรระหว่างกัน

การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 ที่เซบู ฟิลิปปินส์ เมื่อปี 2550 เร่งรัดเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมให้เร็วขึ้นจากปี 2563 เป็นปี 2558 เนื่องจากเห็นความคืบหน้าด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งมีการจัดทำแผนดำเนินงาน (road map) เพื่อบรรลุการเป็นประชาคมในแต่ละด้าน

กฎบัตรอาเซียน ลงนามเมื่อ 20 พ.ย. 2550 เพื่อเป็นธรรมนูญของอาเซียน และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 15 ธ.ค. 2551 สาระสำคัญคือ

- วัตถุประสงค์ของอาเซียน
- หลักการของอาเซียน คือ ยึดหลักประชาธิปไตย การเคารพในเสรีภาพขั้นพื้นฐาน การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ASEAN Centrality ในความสัมพันธ์กับภายนอก การปรึกษาหารือกันในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ร่วมของอาเซียน
- การปรับโครงสร้างอาเซียน
- ขั้นตอนการดำเนินงาน อาทิ ประธานอาเซียน ภาษาในการทำงานของอาเซียน ธงอาเซียน เพลงประจำอาเซียน วันอาเซียน
- การติดต่อสัมพันธ์กับภายนอก หลักการและการเป็นประเทศอาเซียน ผู้ประสานงานกับประเทศคู่เจรจา

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ประกอบด้วย 3 เสาหลัก

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political-Security Community: APSC)
2. ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community: AEC)
3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political-Security Community: APSC)

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงในภูมิภาค
2. ให้สมาชิกยอมรับและเคารพในกติกา/หลักการร่วมกัน
3. มีความร่วมมือกันในการจัดการกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่
4. มีความร่วมมือกันในการดำเนินความสัมพันธ์กับภายนอก

เป้าหมายหลัก

1. มีกฏกติกาเป็นพื้นฐานภายใต้ค่านิยมร่วมกัน หลักการประชาธิปไตย ธรรมภิบาล ความโปร่งใส และการเคารพสิทธิมนุษยชน
2. สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
3. สนธิสัญญาว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
4. การสร้างความไว้วางใจระหว่างกันผ่านกลไกของอาเซียน
5. มีความรับผิดชอบร่วมกันในการรับมือกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ (ยาเสพติด การค้ามนุษย์ โจรสลัด อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ การฟอกเงิน การก่อการร้าย การจัดการภัยพิบัติ การป้องกันโรคระบาด)
6. มีท่าทีร่วมกันในความสัมพันธ์และร่วมมือกับประเทศภายนอก

ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community: AEC)

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันโดยอาศัยความแตกต่างที่หลากหลายของประเทศสมาชิก และต้องการให้มีความร่วมมือเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศนอกกลุ่ม โดยกำหนดประเด็นหลักไว้ดังนี้

1. เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว
2. มีความสามารถในการแข่งขัน
3. มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค
4. สามารถบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

สิ่งที่จะเกิดขึ้นใน AEC ปี 2558

- ด้านสินค้า : ตลาด 10 ประเทศรวมเป็นหนึ่งเดียว ภาษ้นำเข้าเป็นศูนย์/อุปสรรคนำเข้าระหว่างอาเซียนหมดไป
- ธุรกิจบริการ : ถูหนุนในธุรกิจบริการในอาเซียนได้อย่างเสรี
- การลงทุน : ลงทุนในอาเซียนได้อย่างเสรี
- ด้านแรงงาน : วิชาชีพ/แรงงานฝีมือเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีในอาเซียน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

วัตถุประสงค์ มุ่งหวังเป็นประชาคมที่ให้ความสำคัญกับประชาชน เป็นสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี อยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ที่ดี มีสวัสดิการรักษาโรคร้าย และประชาชนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเดียวกัน ยอมรับในความแตกต่างทางศาสนา ภาษา วัฒนธรรม

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมให้ความสำคัญเกี่ยวกับ

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
2. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม
3. ความยุติธรรมและสิทธิ
4. ส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
5. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

เรื่อง นโยบายการต่างประเทศของไทย

บรรยายโดย นางสาวลีนี ผลประไพ กระทรวงการต่างประเทศ

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

บริบทโลกและภูมิภาค บริบทด้านการรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระดับทวีภาคี ภูมิภาคและพหุภาคีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมถึงบทบาทเศรษฐกิจของเอเชียเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะประเทศจีนและอินเดีย รูปแบบของระบบการค้าของโลกมีความเข้มข้นมากขึ้น ประเทศต่างๆ มีข้อตกลงและใช้กฎเกณฑ์ที่แตกต่างกันไป ตามกลุ่มคู่ค้าภายใต้ข้อตกลงที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ต้องอาศัยกลไกการปรับตัวและการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและการปรับตัวในระดับกิจการของภาคธุรกิจเอกชนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ปัจจุบันจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการเมือง เศรษฐศาสตร์ โลกาภิวัตน์ และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากตลาดอาเซียน มีขนาดใหญ่ หากรวมตัวกันจะสามารถเจรจาต่อรองกับประเทศอื่นในการกำหนดทิศทางต่อไปได้

1. บริบทไทย/ ความต้องการของไทย มีปัจจัยที่สำคัญ คือ
  - 1.1 การบริหารภาครัฐที่มีบูรณาการ
  - 1.2 ขจัดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ
  - 1.3 การพัฒนาที่ยั่งยืน/ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
  - 1.4 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
2. ต่างประเทศมองไทยว่ามีด้านบวก ดังนี้
  - 2.1 เสถียรภาพทางการเมือง ต่างประเทศให้ความเชื่อมั่นกับเสถียรภาพทางการเมืองไทย มีความเป็นประชาธิปไตย เนื่องจากรัฐบาลปัจจุบันมาจากการเลือกตั้ง
  - 2.2 มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ ฟื้นฟูประเทศได้เร็วภายหลังอุทกภัย และไทยยังคงมีหนี้สาธารณะที่ต่ำ
  - 2.3 มีที่ตั้งยุทธศาสตร์ที่เป็นใจกลางของอาเซียนและเป็นศูนย์กลางที่มีโครงการที่เชื่อมต่อทางกายภาพที่สำคัญ
  - 2.4 มีสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ มีความเป็นสังคมเปิด ประชาชนเป็นมิตร
  - 2.5 ความเป็นประเทศสายกลาง (moderate country) ที่สามารถประสานผลประโยชน์ระหว่างประเทศต่าง ๆ และเป็นตัวเชื่อม
3. ต่างประเทศมองไทยว่ามีด้านลบ ดังนี้
  - 3.1 การเชื่อมโยงการเมืองภายในยังไม่เข้มแข็ง
  - 3.2 มีภาพลักษณ์ในแง่ลบ เช่น ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การทุจริต การละเมิดทางทรัพย์สินทางปัญญา ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
  - 3.3 ขาดความพร้อมด้านความสามารถการใช้ภาษาต่างประเทศ
  - 3.4 การทูตมีลักษณะแบบลู่ตามลม
4. เป้าหมายของการต่างประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทความต้องการภายในประเทศและบริบทของภูมิภาคและโลก ดังนี้
  - 4.1 ช่วยฟื้นฟูความเชื่อมั่น ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของไทย เช่น ความเป็นประชาธิปไตย ความก้าวหน้าของประเทศ สถานที่ท่องเที่ยว
  - 4.2 รักษาสภาพแวดล้อม บรรยากาศให้มีสันติสุข เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์
  - 4.3 ส่งเสริมขีดความสามารถทางเศรษฐกิจและเพิ่มความกินดีอยู่ดีของคนไทย ตอบสนองผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ
  - 4.4 ยกสถานะและบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ของไทยให้เป็นที่ยอมรับในเวทีโลก
  - 4.5 สามารถรับมือกับประเด็นท้าทายใหม่ๆ

5. สิ่งที่กระทรวงการต่างประเทศจะทำต่อไป มีดังนี้

5.1 ประเทศเพื่อนบ้าน

- รักษาความสัมพันธ์ที่ดีในระดับการเมือง เพื่อให้มีการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ
- สร้างความสัมพันธ์ในระดับประชาชน เน้นการเจรจาต่อรองที่อ่อนนุ่ม
- ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ปัจจุบัน งบประมาณเพื่อสนับสนุนประเทศเพื่อนบ้าน (CLMV) มีประมาณ 350 ล้านบาท (สพร.) และควรเพิ่มการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน เช่น สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพพ. หรือ NEDA) กระทรวงต่างๆ ตลอดจนภาคเอกชน เพื่อให้การให้ความช่วยเหลือไม่ซ้ำซ้อน มีทิศทางชัดเจน และสอดคล้องกับผลประโยชน์ของไทย มีการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ
- การบูรณาการการทำงานในประเทศในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ต้องส่งมอบสิ่งที่มีผู้นำได้ตกลงกันได้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
- การบูรณาการกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีการพัฒนาที่สอดคล้องกันและสามารถเชื่อมโยงภูมิภาค

5.2 ความเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งในกรอบอนุภูมิภาค (เช่น GMS, ACMECS, IMT-GT) และอาเซียน รวมทั้งกรอบอื่นๆ เช่น BIMSTEC และ ACD ด้วยการชูบทบาทนำของไทยในภูมิภาค โดยเน้นความเป็นเกตเวย์ของประเทศไทย นอกจากนี้ ยังต้องเน้นการสร้างเชื่อมโยงให้เกิดขึ้นทั้งในส่วน of software และ hardware การเปิดด่านจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านเขตแดน กฎระเบียบและความตกลงด้านการส่งสินค้าข้ามแดน และการเตรียมความพร้อมด้านโลจิสติกส์

5.3 ส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ด้วยการรักษาความสมดุลในความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจต่างๆ และให้ประเทศเหล่านี้เห็นความสำคัญของไทยในภูมิภาค เช่น ประเด็นทะเลจีนใต้ (ไทยในฐานะผู้ประสานงานอาเซียน-จีน) ภัยพิบัติ เป็นต้น

5.4 การเจรจาต่อรองทางเศรษฐกิจ

- เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและความมั่นคงรูปแบบใหม่เน้นประเด็น Energy security และ food security
- การแสวงหาตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ เช่น การจัด Thai-Africa Summit
- ผลักดันการเจรจา FTA เช่น ไทย-EU ไทย-ซีลี ไทย-แคนาดา
- นโยบาย 1 ทูต 3 ผลิตรายได้โดย 1 ในสินค้า ต้องเป็นสินค้าเกษตร
- การเปิดสำนักงานในต่างประเทศเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในประเทศที่เป็นตลาดใหม่และมีศักยภาพทางเศรษฐกิจ

5.5 บทบาทไทยในเวทีโลก

- Think beyond Thailand ต้องให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของภูมิภาคและของโลกด้วย
- เน้นความเป็นผู้นำของไทยในประเด็นต่างๆ เช่น สิทธิมนุษยชน ภัยพิบัติ ความมั่นคงของมนุษย์

5.6 การทูตเพื่อประชาชน

- คุ้มครองคนไทยและผลประโยชน์ไทยในต่างประเทศ
- เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทยในต่างประเทศ
- ให้ความรู้คนไทยก่อนไปทำงานในต่างประเทศ
- อำนวยความสะดวกให้คนไทยทำหนังสือเดินทางสะดวกขึ้นและเพิ่มการให้บริการของกรมการกงสุลและสำนักงานหนังสือเดินทางบางแห่งในวันเสาร์
- ร่วมกับกระทรวงมหาดไทยในการให้บริการต่อบัตรประชาชนในต่างประเทศ

6. ประเด็นความท้าทายของกระทรวง
  - 6.1 การดำเนินงานที่ตอบสนองนโยบายภายในประเทศ/ ผลประโยชน์ประชาชน
  - 6.2 การตื่นตัวของคนไทยเรื่องการต่างประเทศ
  - 6.3 การรักษาสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ที่เกื้อกูลต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทย
  - 6.4 ความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา/ คดีปราสาทพระวิหาร
  - 6.5 ยกระดับ profile ของประเทศ
  - 6.6 ทำงานอย่างมีบูรณาการ

เรื่อง ราชการจะรับมืออย่างไรเมื่อไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

บรรยายโดย นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ รองเลขาธิการ ก.พ.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ประเทศยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558 ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ

- ปรับปรุงกฎหมาย	- พัฒนาระบบศุลกากร
- National Single Window	- โครงข่ายคมนาคม
- มาตรฐานสินค้าและบริการ	- พัฒนา SMEs
- แรงงานฝีมือ 8 สาขา	- ระบบสารสนเทศ

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

- พัฒนาภาษา	- สร้างความตระหนักรู้
- พัฒนาการศึกษา	- ASEAN Unit
- เสริมระบบบริหารบุคคล	- อุทยานวิทยาศาสตร์ สภากวาดล้อม

ด้านการเมืองและความมั่นคง

- ระบบยุติธรรม	- ธรรมภิบาล
- ยาเสพติด	- การก่อการร้าย อาชญากรรม
- การลักลอบเข้าเมือง	- ภัยพิบัติ

2. แผนแม่บทความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

2.1 ความเชื่อมโยงทางโครงสร้างพื้นฐาน

- 2.1.1 ก่อสร้างโครงข่ายทางหลวงอาเซียนให้แล้วเสร็จ
- 2.1.2 ดำเนินโครงการเส้นทางรถไฟสิงคโปร์-คุนหมิงให้แล้วเสร็จ
- 2.1.3 สร้างเครือข่ายระบบการขนส่งทางน้ำบนภาคพื้นทวีปที่มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกัน
- 2.1.4 สร้างระบบการขนส่งทางทะเลที่เชื่อมโยง มีประสิทธิภาพและแข่งขันได้
- 2.1.5 สร้างระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบที่คล่องตัว เพื่อให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางการขนส่งในเอเชียตะวันออกเฉียงและภูมิภาคอื่น ๆ
- 2.1.6 เร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในประเทศสมาชิก
- 2.1.7 ให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานของอาเซียน

2.2 ความเชื่อมโยงทางกฎระเบียบ

- 2.2.1 ดำเนินการตามกรอบความตกลงทั้ง 3 กรอบว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง
- 2.2.2 ดำเนินโครงการการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งผู้โดยสารในโครงข่ายทางหลวงที่เชื่อมประเทศสมาชิก
- 2.2.3 สร้างตลาดการบินเดียวในอาเซียน
- 2.2.4 สร้างตลาดการขนส่งทางเรือเดียวในอาเซียน
- 2.2.5 เพิ่มการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรีภายในภูมิภาคอาเซียน
- 2.2.6 เร่งรัดการพัฒนาภาคบริการทางการขนส่งที่มีประสิทธิภาพและแข่งขันได้โดยเฉพาะในสาขาโทรคมนาคม และลารบริการอื่นๆ
- 2.2.7 พัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการค้าในภูมิภาคอย่างจริงจัง
- 2.2.8 ยกกระดับความสามารถของการบริหารจัดการพรมแดน

2.2.9 เร่งรัดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเปิดรับการลงทุนจากภายในและภายนอกภูมิภาคภายใต้กฎระเบียบการลงทุนที่เป็นธรรม

2.2.10 เสริมสร้างความสามารถของสถาบันในพื้นที่ล้าหลังของภูมิภาคและปรับปรุงการประสานงานด้านนโยบาย แผนงาน และโครงการในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค

2.3 ความเชื่อมโยงทางประชาชน

2.3.1 ส่งเสริมความเข้าใจด้านสังคมและวัฒนธรรมภายในอาเซียนให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.3.2 ส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของประชาชนภายในอาเซียนให้เพิ่มขึ้น

3. ทุกหน่วยงานต้องดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนแต่ละเสาตามที่ตนได้รับมอบหมาย รวมถึงทุกหน่วยงานต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในภารกิจของตนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน

4. คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐที่พึงประสงค์สู่การรวมตัวของประชาคมอาเซียน ได้แก่

- มีความเป็นนานาชาติ
- มีความเป็นมืออาชีพ
- มีความเป็นผู้สนับสนุน

5. ความรู้ที่ข้าราชการต้องมี

- ความรู้เรื่องอาเซียน ได้แก่ ความเป็นมา/เป้าหมายของประชาคมอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ความเป็นมา/เป้าหมายของประชาคมอาเซียน แผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในแต่ละเสา ฯลฯ
- ความรู้เรื่องประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ของประเทศสมาชิก สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองของประเทศสมาชิก จุดเด่นของแต่ละประเทศ ฯลฯ
- ความรู้เฉพาะเรื่องตามภารกิจของส่วนราชการ นโยบายต่างประเทศของไทย

6. ทักษะที่ข้าราชการต้องมี

- ทักษะทั่วไป เช่น ภาษาอังกฤษ (การฟัง เขียน พูด) การประชุมนานาชาติ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย การเจรจาต่อรอง การบริหารความเสี่ยง การติดต่อประสานงาน ฯลฯ
- ทักษะเฉพาะ เช่น ภาษาประเทศเพื่อนบ้าน การวิเคราะห์ตลาด/การวิเคราะห์คู่แข่ง การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การยกร่าง MOU สัญญาระหว่างประเทศ การบริหารแรงงานต่างด้าว การวางแผนกำลังคนเชิงกลยุทธ์ ฯลฯ

7. สรุปข้อเสนอแนะสำหรับส่วนราชการ/ข้าราชการ

- สร้างความตระหนักและรับรู้เข้าใจถึงที่มาและวัตถุประสงค์ของอาเซียนและประชาคมอาเซียน
- เรียนรู้ว่าอาเซียนและประชาคมอาเซียนประกอบด้วยกลไกอะไรบ้าง
- หน่วยงานของตนเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลไกในอาเซียนและประชาคมอาเซียน (เสาใดเสาหนึ่ง)อะไรบ้าง
- หน่วยงานของตนเข้าไปรับผิดชอบในแผนงานอะไรบ้างของอาเซียนและเสาของประชาคมอาเซียน
- หน่วยงานต้องพัฒนาทักษะพื้นฐาน (ภาษาอังกฤษ การประชุมในเวทีระหว่างประเทศ การเจรจาต่อรอง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ) อย่างต่อเนื่องทั้งโดยสำนักงาน ก.พ. หรือจัดขึ้นเอง
- หน่วยงานต้องบริหารจัดการภารกิจของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลได้มาตรฐาน มีเครือข่าย
- ดำเนินงานทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องแม้หลังปี 2558

เรื่อง ฐานการผลิต/โครงสร้างตลาดในอาเซียน

บรรยายโดย นางจินตนา ชัยวรรณการ รองอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. แนวโน้มเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคต คาดว่าในปี 2030 ส่วนแบ่งของเอเชียที่เกิดขึ้นใหม่ใน GDP โลก ซึ่งเพิ่มจาก 21% ในปี 2010 เป็น 47%
2. สินค้าส่งออกสำคัญของสมาชิกอาเซียน ได้แก่
  - บรูไน เช่น น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเลียม เสื้อผ้า
  - อินโดนีเซีย เช่น น้ำมันและก๊าซ เครื่องใช้ไฟฟ้า ยางพารา เสื้อผ้าสำเร็จรูป น้ำมันปาล์ม ไม้อัด
  - มาเลเซีย เช่น น้ำมันและก๊าซ ยางพารา คอมพิวเตอร์ รถยนต์และอุปกรณ์ น้ำมันปาล์ม
  - ฟิลิปปินส์ เช่น สับปะรด มะพร้าว ถั่ว รถมอเตอร์และอุปกรณ์ น้ำมัน ผงวงจรไฟฟ้า เครื่องสำอาง พลาสติก
  - สิงคโปร์ เช่น เครื่องจักร เครื่องไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ เสื้อผ้า
  - กัมพูชา เช่น เสื้อผ้า ยางพารา รองเท้า ข้าว ปลา ยาสูบ
  - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เช่น ไม้ซุง ไม้แปรรูป กาแฟ เหล็ก ทองแดง ทองคำ
  - เมียนมาร์ เช่น น้ำมันและก๊าซ ไม้และผลิตภัณฑ์ ข้าว สินค้าประมง
  - เวียดนาม เช่น ข้าว เสื้อผ้า รองเท้า กาแฟผลิตภัณฑ์ไม้ สินค้าประมง คอมพิวเตอร์
3. สาขาบริการที่มีศักยภาพ ได้แก่
  - บรูไน เช่น ICT
  - อินโดนีเซีย เช่น สปา สถาปนิก (ออกแบบ/จัดสวน)
  - มาเลเซีย เช่น คำส่ง/ปลีก ขนส่ง การเงิน ประกันภัย ท่องเที่ยว อสังหาริมทรัพย์
  - ฟิลิปปินส์ เช่น ท่องเที่ยว ICT ขนส่ง
  - สิงคโปร์ เช่น ICT การศึกษา สุขภาพ การเงิน โลจิสติกส์ ท่องเที่ยว
  - กัมพูชา เช่น เสื้อผ้า ท่องเที่ยว และบริการเกี่ยวเนื่อง
  - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เช่น ท่องเที่ยว และบริการเกี่ยวเนื่อง
  - เมียนมาร์ เช่น ท่องเที่ยว และบริการเกี่ยวเนื่อง
  - เวียดนาม เช่น ท่องเที่ยว และบริการเกี่ยวเนื่อง

4. ศักยภาพของไทย ภายหลังจากเปิด AEC จะส่งผลดีทั้งด้านการส่งออกและการนำเข้า ส่วนการค้าชายแดนไทยยังมีข้อจำกัดว่ายังไม่สามารถส่งออกไปขายต่อยังประเทศที่สาม เป็นการค้าระหว่างชายแดนไทย มีการทุจริต สาขาบริการของไทยเน้นการท่องเที่ยว ขนส่ง ก่อสร้าง ปัจจุบันกลุ่มคนที่รายได้ปานกลางจะเป็นผู้ขับเคลื่อนด้านการอุปโภคและบริโภค อนาคตกลุ่มอาเซียนจะต้องสนใจสินค้าด้านอุตสาหกรรมสีเขียวมากขึ้น การซื้อขายในธุรกิจคาร์บอนมีการตื่นตัวมาก เริ่มทำธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้เอเชียกำลังรุ่ง การรวมตัวทางเศรษฐกิจสูงขึ้น (FTAs เพิ่มมากขึ้น) การค้าการลงทุนขยายตัว และเป็นศูนย์กลางของ การผลิตทั่วโลกและการค้าระหว่างประเทศจึงอยู่ในช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์และมีความต้องการสำหรับสินค้า บริการ แรงงาน พลังงาน และปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มสูงขึ้นมาก หากเอเชียยังคงเติบโตไปตามแนวโน้มในปัจจุบัน ประมาณปี 2050 รายได้ต่อหัวประชากรเอเชียอาจเพิ่มขึ้นถึง 6 เท่า ถึงระดับของยุโรปในปัจจุบัน ไทยก็อยู่ในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง เพราะขาดแคลนแรงงานทุกระดับ จึงไม่สามารถมุ่งเน้นที่อุตสาหกรรมแรงงานเข้มข้นต่อไปได้ ขณะที่ภาคธุรกิจบริการเติบโตเร็ว โดยยังไม่มีการสนับสนุนอย่างเพียงพอและเสี่ยงที่จะติดกับดักรายได้ปานกลาง

5. เศรษฐกิจไทย

- เศรษฐศาสตร์รายได้ปานกลางพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศ และการลงทุนระหว่างประเทศค่อนข้างสูง นำรายได้เข้าประเทศ 7 ล้านล้านบาทต่อปี
- ขาดแคลนแรงงานและวัตถุดิบในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก การผลิตสินค้าเพื่อส่งออกต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบเป็นสัดส่วนสูง
- การกระจายตลาดการค้า (นำเข้าและส่งออก) จาก EU สหรัฐฯ ญี่ปุ่น ไปสู่ตลาดใหม่มากขึ้น คู่ค้าอันดับ 1-11 ได้แก่ อาเซียน (20%) ญี่ปุ่น จีน EU USA ฮองกง UAE ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ สวิตเซอร์แลนด์ ไต้หวัน
- FTAs ทำให้การค้าระหว่างประเทศของไทยและ FDI เข้าสู่ไทยขยายตัว และทำให้ไทยยืนหยัดอยู่ในเครือข่าย Global Value Chain (ยานยนต์ อาหาร อิเล็กทรอนิกส์)
- การเปิดตลาดการค้าสินค้ามีนัยต่อ FDI กลุ่มสินค้าเกษตรที่มีขนาดการเปิดตลาดต่ำก็มี FDI ต่ำ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่มีการเปิดตลาดสูงก็มี FDI สูงด้วย
- ภาคการผลิต (46%) มีสัดส่วนสูงสุดใน GDP รองลงมาคือ ภาคบริการ (44%) และเกษตร (10%) ในปี 2011

6. SWOT Analysis ของประเทศในอาเซียน

6.1 บรูไน:

Strength

- มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและกำลังซื้อสูง
- ส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน
- ค่าส่ง ค่าปลีก การก่อสร้าง คมนาคมกำลังเติบโต

Weakness

- เครื่องครัดในระบบการนำเข้าสินค้า อาหาร ล่าช้าและไม่คล่องตัว
- ตลาดภายในขนาดเล็ก
- ขาดแคลนแรงงานฝีมือ

Opportunity

- นำเข้าสินค้าเกษตรหลายรายการ
- พึ่งพาแรงงานต่างชาติ
- ใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความหลากหลายทางเศรษฐกิจ

Threat

- กระบวนการสั่งซื้อและขนส่งสินค้าไม่คล่องตัว ต้องผ่านสิงคโปร์
- สินค้าส่งไปบรูไนมีเฉพาะขาไป

6.2 อินโดนีเซีย

Strength

- อินโดนีเซียเป็นตลาดใหญ่
- กำลังซื้อสูงมากและนิยมสินค้าที่มีคุณภาพ
- ที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์
- มีแรงงานจำนวนมาก และค่าแรงถูก

Weakness

- กฎหมายและกฎระเบียบบางอย่าง ไม่มีความชัดเจนและโปร่งใส
- ระบบราชการที่มีกระบวนการมาก ซับซ้อนและยุ่งยาก
- ยังมีปัญหาเรื่องการทุจริตในระบบราชการ

Opportunity

- ปริมาณความต้องการสินค้าและบริการสูง
- อยู่ระหว่างการพัฒนาประเทศ
- รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศอย่างชัดเจน

Threats

- มีการกำหนดมาตรการทางการค้าในลักษณะที่เป็นการกีดกันทางการค้า
- ตลาดอินโดนีเซียมีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะสินค้าราคาถูกจากต่างประเทศ เช่น จีน เวียดนาม และอินเดีย เป็นต้น
- ภูมิประเทศเป็นหมู่เกาะ ส่งผลต้นทุนโลจิสติกส์

6.3 มาเลเซีย

Strength

- นโยบายพัฒนาประเทศชัดเจนและต่อเนื่อง
- เป็นศูนย์กลางฮาลาลของโลก และมีมาตรฐานยอมรับ
- แรงงานคุณภาพดี มีวินัย
- ระบบบริการ Logistics ครบวงจร
- มีความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มตะวันออกกลาง จีน อินเดีย โอกาสขยายโอกาสกว้างขึ้น

Weakness

- ตลาดขนาดเล็ก
- กฎระเบียบบางอย่าง ไม่ชัดเจนและโปร่งใส
- เงินทุนสูงในการดำเนินธุรกิจ

Opportunity

- พยายามเปิดตลาดใหม่
- นโยบายสนับสนุนการลงทุนต่างชาติ

Threat

- การแข่งขันสูง
- มีมาตรการกีดกันทางการค้า

6.4 ฟิลิปปินส์

Strength

- แรงงานมีความรู้ IT ส่งผลต่อการพัฒนาส่งออก IT
- มีความรู้ภาษาอังกฤษ ดึงดูดการลงทุนต่างชาติ
- มีทรัพยากรธรรมชาติ
- ตลาดใหญ่

Weakness

- มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อย
- อัตราภาษีรั้งหลวงสูง
- เรียกร้อยค่าแรงสูง
- ขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- สาธารณูปโภคไม่เพียงพอ

Opportunity

- ใช้ผลิตสินค้าสำเร็จรูป
- ตลาดใหญ่ คู่แข่งการเจาะตลาด
- ประชากรมีทุกระดับรายได้ เป็นโอกาส

Threat

- มีมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี และมีกฎระเบียบขั้นตอนการนำเข้ายุ่งยาก ต้องใช้เวลานาน
- สาธารณูปโภคยังไม่พร้อม

6.5 สิงคโปร์

Strength

- นโยบายค่าเสรี ไม่มีภาษีนำเข้า
- มีความมั่นคงทางการเมืองและเสถียรภาพรัฐบาล
- ศูนย์กลางการเดินทางเรือสำคัญของโลก
- ศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศ
- ระบบบริหารและทรัพยากรบุคคล มีประสิทธิภาพ
- มีความพร้อมด้าน IT

Weakness

- ตลาดเล็ก
- ทุนการดำเนินธุรกิจสูง
- พึ่งพาการนำเข้า
-

Opportunity

- ศูนย์กลางการลงทุนจากทั่วโลก เป็นโอกาสนักลงทุนไทยที่จะร่วมลงทุน
- ส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ R&D เพื่อพัฒนาสินค้า
- มีนโยบาย Regionalization ส่งผล เข้าร่วมทุนขยายส่งออกตลาดต่างประเทศทั่วโลก
- โอกาสสำหรับผู้ประกอบการทดสอบตลาดก่อนส่งออก EU/USA

Threat

- กฎระเบียบเข้มงวด การนำเข้าสินค้าเกษตร/แรงงาน
- การแข่งขันสูงมาก โดยเฉพาะสินค้าจีน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

6.6 กัมพูชา

Strength

- มีพรมแดนติดกับไทย เวียดนาม และลาว ทำให้เชื่อมโยงกับนานาชาติประเทศได้สะดวก
- มีความสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ค่าแรงต่ำ
- รัฐบาลมีเสถียรภาพ นโยบายชัดเจน
- มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ
- มีแหล่งดึงดูดด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของโลก
- ได้รับเงินช่วยเหลือจากนานาชาติเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

Weakness

- ไม่มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ การส่งออก-นำเข้า ใช้การเจรจา และดุลพินิจเป็นสำคัญ
- ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังอยู่ระหว่างการพัฒนา
- ระบบการเงิน การธนาคาร และกระบวนการยุติธรรม ไม่มีความน่าเชื่อถือ ไม่มีประสิทธิภาพ
- มีการคอร์รัปชันสูง
- ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ และความเชี่ยวชาญ
- อาศัยการนำเข้าสินค้าเป็นหลัก
- ขาดระบบการจัดเก็บข้อมูล สถิติ และการวิเคราะห์ศึกษาวิจัย
- กฎระเบียบทางการค้ามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย

Opportunity

- สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากนานาชาติ เช่น MFN GSP
- สิทธิประโยชน์ภายใต้กรอบความร่วมมือ WTO APEC ASEAN GMS ACMECS
- แหล่งทรัพยากร แร่ธาตุ และทรัพยากรธรรมชาติ
- ฐานการผลิตสินค้าเกษตร
- ประชาชนนิยมสินค้าไทย
- แรงงานจำนวนมาก

Threat

- การแข่งขันจากจีนและเวียดนาม
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจระหว่างประเทศ
- ปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบเป็นไปอย่างล่าช้า
- ขาดแคลนเงินรายได้เพื่อการพัฒนาประเทศ ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นหลัก
- การปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศไม่มีประสิทธิภาพ
- ขาดระบบจัดเก็บข้อมูลการตลาดสินค้า และ R&D

6.7 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Strength

- เป็นประตูการค้า
- อุดมสมบูรณ์ด้วยพลังงานไฟฟ้าและทรัพยากรธรรมชาติ
- มีการช่วยเหลือจากต่างประเทศหลายด้าน
- ค่าแรงต่ำ

Weakness

- การคมนาคมไม่สะดวก
- เงินกีบขาดเสถียรภาพ ยากต่อการวางแผนการลงทุน
- กฎหมายเชิงคุ้มครองมากกว่าส่งเสริม
- ขาดฐานข้อมูล
- ขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน
- แรงงานไร้ฝีมือ

Opportunity

- ได้รับสิทธิพิเศษจาก USA และ EU
- ประชากรมีความรู้หลายภาษา

Threats

- ประชากรน้อย ตลาดเล็กและกำลังซื้อต่ำ
- โครงสร้างพื้นฐานยังไม่พัฒนา

6.8 เมียนมาร์

Strength

- ตลาดใหญ่อยู่ท่ามกลางประเทศอาเซียน มีความได้เปรียบทางการค้า
- ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์เหมาะสมเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรม

Weakness

- แรงงานส่วนใหญ่ไร้ฝีมือ
- ขาดความรู้ด้านธุรกิจ
- ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน
- กฎระเบียบทางการค้ามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย
- อัตราเงินเฟ้อสูง

Opportunity

- ตลาดใหญ่
- พม่าเป็นประตูระบายสินค้าไทยสู่ประเทศที่สาม
- ฐานการผลิตส่งออกในอนาคต

Threat

- ขาดข้อมูลด้านการตลาดและการเงิน
- กฎระเบียบการลงทุนปรับเปลี่ยน

6.9 เวียดนาม

Strength

- การเมืองมีเสถียรภาพทำให้นักลงทุนมีความมั่นใจ
- ค่าแรงต่ำ และมีการศึกษา
- ส่งออกเติบโตต่อเนื่อง
- ศูนย์กลางเชื่อมโยงภูมิภาคจีนกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Weakness

- ขาดผู้บริหารระดับกลาง
- แรงงานจบใหม่ขาดทักษะ
- โครงสร้างพื้นฐานล่าช้าและไม่พอ

Opportunities

- ตลาดขยายตัว มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น
- โอกาสทางธุรกิจจากทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์จากแหล่งท่องเที่ยว

Threat

- ตลาดเสรี คู่แข่งมาก
- การปลอมแปลงสินค้าสูง
- กฎระเบียบเข้มงวด
- ค่าโลจิสติกส์สูง
- ขาดข้อมูล
- ไม่มีมาตรฐานกำหนดราคากลางในการคำนวณจัดเก็บภาษี

7. บทบาทของภาครัฐไทยต่อการเป็นประชาคมอาเซียน

- บูรณาการการทำงานเพื่อขับเคลื่อนและผลักดันนโยบาย/ มาตรการต่างๆตามพันธกรณีของไทยในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยคำนึงถึงกฎหมาย กฎระเบียบภายในประเทศ เพื่อประโยชน์สูงสุดของไทย
- ประสานการดำเนินการกับภาคเอกชน รับรู้ปัญหาอุปสรรค และหาแนวทางแก้ไข/บรรเทาผลกระทบ ตลอดจนมาตรการเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคเอกชนในการก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน
- สร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนผ่านทางสื่อต่างๆ ให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น จะได้มีการเตรียมพร้อมและปรับตัว เช่น การเรียนรู้ด้านภาษา สังคม และวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนอื่น เพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างยั่งยืน

8. บทบาทของภาครัฐในการส่งเสริมการค้าในอาเซียน

- ต้องมีแนวคิดในการสนับสนุนและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- ต้องบูรณาการการทำงาน ทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานต่างๆ
- เร่งสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการประกอบธุรกิจ การค้า การลงทุน ได้แก่ การปรับโครงสร้างภาษีเพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้มากขึ้น ศึกษาและปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ ให้มีความเหมาะสมไม่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน
- เร่งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งภายในประเทศ (Domestic Logistics) เพื่อเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ในการขนส่งทางบก ทางเรือ และทางอากาศระหว่างประเทศในภูมิภาค (ASEAN Logistics) ให้มีความสะดวก และรวดเร็ว สามารถรองรับปริมาณขนส่งระหว่างประเทศ
- ต้องมีมาตรการที่เข้มแข็งเพื่อรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจาก AEC ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ โดยเฉพาะในเรื่องของผลกระทบจากสินค้าด้อยคุณภาพที่ทะลักเข้ามาจำหน่ายในประเทศที่อาจเกิดขึ้นกับผู้บริโภค ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่เชื่อมโยงมาสู่เรื่องของมาตรฐานทางการค้า

เรื่อง ผลกระทบที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

บรรยายโดย ดร. ปีเตอร์ กัน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน (ASEAN Connectivity) มีข้อกำหนดพื้นฐานของการเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน ได้แก่

(1) มีระบบการสื่อสารที่ชัดเจน จะเป็นการสร้างแรงจูงใจที่จะทำให้เกิดการเชื่อมโยงกันระหว่างอาเซียน ปัจจุบัน ICT เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างกันที่สะดวกและรวดเร็ว พบว่ามีผู้เข้าไปใช้การสืบหาข้อมูลจากกูเกิ้ล (Google) เป็นจำนวนมาก อาจกล่าวได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญบนโลกไซเบอร์เปรียบได้กับหอสมุดนานาชาติก็ได้ ดังนั้น ระบบ ICT จะเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนที่สำคัญไม่ว่าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และความมั่นคง

(2) ฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทาน/ วิทยาการด้านองค์ความรู้ จะเป็นสิ่งที่ทำให้ทราบว่าจะต่อยอดมูลค่าด้านเศรษฐกิจอย่างไร ผนวกกับการมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อการเพิ่มมูลค่าสินค้า หรือการใช้วิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน กระบวนการจัดการทางความคิดเป็นสิ่งสำคัญที่จะเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนให้เป็นฐานการผลิตและเป็นตลาดเดียวกัน ดังนั้นการผลิตสินค้าจึงไม่จำเป็นต้องสร้างอะไรขึ้นมาใหม่ แต่อาจจะดำเนินการต่อยอดจากกิจการเดิมให้มีความต่อเนื่องและมีความยั่งยืนก็ได้

(3) ทักษะด้านภาษาอังกฤษจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนทั้งสามเสาหลักซึ่งประกอบด้วย ประชาคมอาเซียนด้านเศรษฐกิจ ประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม และประชาคมอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคง โดยที่ 10 ประเทศสมาชิก ต้องร่วมมือกันในการสร้างความเข้มแข็งต่อไป

(4) การบริหารจัดการทั้งสามเสาหลักดังกล่าวข้างต้น ควรจะต้องเริ่มมองจากจุดย่อยก่อน แล้วจึงค่อยขยายต่อไปหาจุดใหญ่ โดยแต่ละหน่วยงานจะต้องดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ของตนอย่างต่อเนื่อง หากแต่ละหน่วยงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบที่มีระเบียบและวินัยอย่างเคร่งครัดแล้ว ก็จะก่อให้เกิดเสถียรภาพที่มีความมั่นคง ในขณะที่เดียวกันหากมีการสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองก็จะเกิดชุมชนสังคมและวัฒนธรรมที่มีความเจริญเติบโต มีความเป็นเอกลักษณ์ ส่วนฐานเศรษฐกิจที่ตื้นนั้นเป็นผลที่เกิดจากการต่อยอดและการเชื่อมโยงกันระหว่างสังคมที่เติบโตขึ้นมาจากพื้นฐานของความมั่นคง

2. ภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน เช่น การเกิดวิกฤตทางการเงิน ภัยพิบัติ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น ในการขับเคลื่อนการเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนจะต้องมีทัศนคติที่มองการณ์ไกล มีภาพกว้าง เพื่อต่อยอดสิ่งต่างๆ ให้เกิดมูลค่า การสร้างทัศนคติเปรียบได้กับภาพภูเขาน้ำแข็ง ซึ่งหมายถึงการมีมุมมองจากมิติทั้งสองด้าน

3. รายได้เฉลี่ยของประชาคมอาเซียน ไทยและมาเลเซียจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง-สูง ในขณะที่สิงคโปร์และบรูไนจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง พบว่าสิงคโปร์มีระบบการบริหารจัดการที่ดี โดยเฉพาะการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี โลจิสติกส์ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะนำไปสู่การเติบโตที่มีศักยภาพและมั่นคง และจะช่วยเชื่อมโยงกันระหว่างประเทศและภูมิภาค ระบบปฏิรูปทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาจะเริ่มจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมของยุโรป ดำเนินการต่อด้วยการปฏิรูปทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา และเอเชียตามลำดับ ในปี 2025 คาดการณ์ว่า ศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกจะอยู่ที่ประเทศจีนและอินเดีย เนื่องจากจีนเป็นฐานการผลิตใหญ่และมีต้นทุนการผลิตต่ำ เพราะมีอุปสงค์และอุปทานที่สูงตามจำนวนประชากรที่มากเป็นอันดับหนึ่งของโลก ส่วนอินเดียเป็นศูนย์กลางของ ICT เนื่องจากมีเทคโนโลยี ผู้เชี่ยวชาญและทักษะด้านนี้สูงและส่งเสริมอาเซียนได้ในอนาคต รวมถึงจะส่งผลให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านครัวโลกและโลจิสติกส์ระหว่างจีน อินเดีย และอาเซียนต่อไปอีกด้วย

4. การเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีใน 8 อาชีพ ประกอบด้วย สาขาการแพทย์ ทันตกรรม พยาบาล วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การสำรวจ การบัญชี การโรงแรมและการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในกลุ่ม 8 อาชีพนั้น ในปี 2558 แม้จะเป็นโอกาสของคนไทยในในสายวิชาชีพดังกล่าว แต่มีจุดที่ต้องระวังอยู่ ทั้งในด้านการที่คนไทยไปทำงานที่ต่างประเทศ และการที่คนต่างประเทศมาทำงานในไทย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อบางสายวิชาชีพ ทั้งนี้แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ผลกระทบต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานภายในอาเซียน หากประเทศใดมีสิ่งจูงใจที่ดีกว่าก็จะเป็นทางเลือกใหม่ให้แรงงานเคลื่อนย้ายเกิดขึ้นได้ เพื่อแสวงหาในผลประโยชน์ที่คุ้มค่ามากขึ้น

เรื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

บรรยายโดยนายปรเมธี วิมลศิริ รองเลขาธิการ สศช.

สรุปสาระที่เกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์ : สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง

- เป้าหมาย : ความอยู่เย็นเป็นสุขของคนในสังคมและความสงบสุขของสังคมไทยเพิ่มขึ้น
- : คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาพที่ดีขึ้น
  - : เศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่เหมาะสม
  - : เพิ่มบทบาทการวิจัยและพัฒนาในการสร้างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
  - : คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนฯ11

- : การสร้างคนและสังคมคุณภาพ
  - ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
  - ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้
- : การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ
  - ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งของภาคเกษตร และความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน
  - ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
  - ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค
- : การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
  - ยุทธศาสตร์ที่ 6 การเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ สภาพแวดล้อม สังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

โดยการใช้หลักธรรมาภิบาลในการขับเคลื่อนแผนฯ

การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประเทศไทยเตรียมความพร้อมผ่านแผนฯ11 (ยุทธศาสตร์ที่ 4 และ 5) ใน 4 มิติ คือ

1. มิติโครงสร้างด้านขนส่งและบริการโลจิสติกส์ ได้แก่

- การเชื่อมโยงเครือข่ายการขนส่งที่เชื่อมแหล่งปัจจัยการผลิต ระบบการผลิต ห่วงโซ่การผลิตระหว่างประเทศ และประตูส่งออก

- การพัฒนาด้านศุลกากร ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน
- การพัฒนาระบบเครือข่ายและการบริหารเครือข่ายธุรกิจของบริการขนส่งตลอดโซ่อุปทานในภูมิภาค

2. การปรับปรุงกระบวนการและกฎระเบียบการขนส่ง

- ยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งสินค้าผ่านแดนและข้ามแดน

- ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งและบริหารจัดการโลจิสติกส์

3. มิติการพัฒนาบุคลากร ให้ความสำคัญเกี่ยวกับ

- พัฒนาคนด้วยการเรียนรู้ให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวโน้มการจ้างงานในตลาดอาเซียน

- เพิ่มศักยภาพภาคเอกชนไทยทั้งด้านทักษะภาษาต่างประเทศ และผลิตบุคลากรด้านโลจิสติกส์ที่มีความเป็นมืออาชีพ

- พัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการไทยเพื่อให้สามารถเริ่มธุรกิจระหว่างประเทศได้ โดยเฉพาะ SMEs

- เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชนให้มีมาตรฐานสากลเพื่อผลิตแรงงานไทยเข้าสู่ตลาดแรงงานในอาเซียน

- สร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ

4. การพัฒนาเศรษฐกิจและความเชื่อมโยงตามแนวพื้นที่ชายแดน ให้ความสำคัญกับ

- การพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆของประเทศเพื่อเป็นฐานอุตสาหกรรมเกษตร และการท่องเที่ยว ให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

- พัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดนให้เป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน

- บูรณาการแผนพัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ได้ประโยชน์ร่วมกันในด้านความมั่นคง เพื่อให้เกิดการพัฒนาจากระบบการผลิตร่วมที่สร้างสรรค์ประโยชน์ที่ทัดเทียมระหว่างกัน จากการบริหารจัดการสรรการใช้ทรัพยากร และแรงงานที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

- เสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิตสู่ตลาดใหม่

ภาพรวมประเทศไทยเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1. มีการหลั่งไหลของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น
2. สังคมประเทศไทยจะเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น
3. แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านหลั่งไหลเข้าตลาดแรงงานไทยเพิ่มขึ้น
4. ธุรกิจจากประเทศเพื่อนบ้านจะเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะสิงคโปร์ และมาเลเซีย เช่นธุรกิจเกี่ยวกับสถาบันการศึกษา ร้านอาหาร เป็นต้น

เรื่อง การปฏิสัมพันธ์กับสื่อมวลชนอาเซียน
เรื่อง สังคมและจิตวิทยา ภาษาและวัฒนธรรมที่ควรรู้
 บรรยายโดย นายอิสินธร สอนไวย อดีตนักบริหารการทูตระดับสูง (เอกอัครราชทูต)

การปฏิสัมพันธ์กับสื่อมวลชนอาเซียน สาระสำคัญประกอบด้วย

1. บทบาทของนักบริหารกับการสื่อสารมวลชน
  - เป็นสิ่งที่อาจหนีไม่พ้น
  - เป็นดาบสองคม
  - การให้ข้อมูลเพื่อการ PR หรือชี้แจงเพื่อลดแรงปัญหา
  - เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิด
  - สะท้อนข้อเท็จจริง
  - คำนึงถึงหลัก Need to Know
2. การแถลงข่าว
  - อย่าพูดเชิงทำทนาย
  - การพลิกสถานการณ์เมื่อถูกรุก
  - ใช้อารมณ์ขันและอย่าไปเครียดตามนักข่าว
3. การสื่อสารในเวทีสาธารณะ
  - ต้องกำหนดประเด็นที่จะสื่อสารให้ชัดเจน
  - คิดคำพูด/คำอธิบาย/คำชี้แจงที่ชัดเจน
  - เตรียมข้อมูล สถิติ ตัวเลข ให้พร้อม และชัดเจน
  - ดูผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้น
  - อย่าสร้างผลกระทบต่อผู้อื่นหากไม่จำเป็น
  - ควรกำหนดโฆษกสำหรับการให้ข่าว
  - การให้สัมภาษณ์ต้องยึดหลักการ ความถูกต้อง เป็นจริง
  - ควรบันทึกเทปเป็นหลักฐานไว้
4. แนวคิด ทฤษฎีการสื่อสาร (7c's of Communication ของ Scott M.Culip) ประกอบด้วย
  - **Credibility** (ความน่าเชื่อถือ) ความไว้วางใจต่อสถาบัน หรือผู้สื่อ และการมองเห็นความสั่นไหวในเรื่องนั้นๆ ของผู้สื่อสาร
  - **Context** (สภาพแวดล้อมในการสื่อสาร) ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมของสังคมที่สนับสนุน การสร้างความรู้สึกร่วมกันมีส่วนร่วมของผู้รับข่าวสาร ช่วยส่งเสริมไม่ให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งกับเนื้อหาที่นำเสนอ
  - **Content** (เนื้อหาสาระ) ต้องมีความหมายกับผู้รับสาร และสอดคล้องกับค่านิยมของบุคคล และเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของผู้รับข่าวสาร และส่งผลประโยชน์ต่อผู้รับสาร
  - **Clarity** (ความชัดเจน) ต้องทำให้เข้าใจง่าย ใช้ถ้อยคำสื่อสารได้ตรง ไม่กำกวม
  - **Continuity and Consistency** (ความต่อเนื่องและความแน่นอน) มีการสื่อสารอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเน้นย้ำให้ซึมซับตามจุดหมาย และต้องรักษาความแน่นอนเที่ยงตรงของเนื้อหา
  - **Channel** (ช่องทางการสื่อสาร) ต้องดูความนิยมของผู้รับ ช่องทางที่เปิดรับ การใช้ช่องทางต่างกันจะส่งผลในการสื่อสารที่ต่างกัน รวมทั้งระดับการแพร่กระจาย
  - **Capability of Audience** (ความสามารถในการรับสารของผู้รับ) ต้องดูปัจจัยความสามารถ อุปนิสัย ระดับการศึกษา ความสะดวกในการรับสื่อ

5. ข้อควรระวัง
  - การถูกลอบอัดเทป
  - การแอบฟังและนำไปรายงาน / เสนอข่าว
  - ถังขยะอาจเป็นแหล่งข่าว
  - ระวังการเสนอข่าวในแนวแอบถ่าย (paparazzi)
6. ประเด็นที่ต้องทราบก่อนให้สัมภาษณ์ (ตามแนวทางของ BBC)
  - ต้องทราบหัวข้อหรือประเด็นสัมภาษณ์อย่างชัดเจน
  - นำไปออกรายการอะไร
  - ผู้สัมภาษณ์คือใคร
  - ออกรายการสดหรืออัดเทป
  - ความยาวในการออกอากาศ
  - ออกอากาศร่วมกับรายการอื่นๆหรือไม่
  - อะไรคือประเด็นที่จะสื่อสาร
  - จุดประเด็นสำคัญที่จะพูดไว้
  - เตรียมข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องให้พร้อม
  - ชักซ้อมก่อนให้สัมภาษณ์
7. ข้อพิจารณาก่อนให้สัมภาษณ์
  - พิจารณาว่าจำเป็นหรือไม่ที่จะให้สัมภาษณ์
  - มีสิทธิให้สัมภาษณ์หรือไม่
  - มีความรู้ ข้อมูล ประสบการณ์เพียงพอที่จะให้สัมภาษณ์หรือไม่
  - พิจารณาผลเชิงบวกและเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น
  - พิจารณาจุดยืนของสำนักข่าวหรือผู้สัมภาษณ์นั้นๆ
8. การให้สัมภาษณ์
  - การให้สัมภาษณ์ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติก่อนเสมอ
  - ต้องทำความเข้าใจในประเด็นนั้นๆ และพิจารณากระแสโลก
  - ต้องทำความเข้าใจในบทบาทและความสำคัญของประชาคมโลกที่จะมีอิทธิพลต่อประเทศไทย
  - ต้องเข้าใจในแนวคิดและประเด็นหลักที่สำคัญก่อนดำเนินการ
  - หากกระแสโลกกับผลประโยชน์แห่งชาติสวนทางกัน ต้องหาวิธีการดำเนินการให้แนบเนียนและอธิบายได้
  - การให้สัมภาษณ์มีทั้งข้อดีและข้อเสีย

สังคมและจิตวิทยา ภาษาและวัฒนธรรมที่ควรรู้ สรุปได้ดังนี้

1. โอกาสที่จะมีการปฏิสัมพันธ์
    - การประชุมระหว่างประเทศ/การประชุมอาเซียน
    - การเดินทางเยือนหรือการดูงานในประเทศอาเซียน
    - การร่วมงานฉลองวันชาติ
    - การร่วมงานทางวัฒนธรรม
    - การไปประจำการ ณ สถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่
    - การเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศอาเซียน
    - การต้อนรับนักท่องเที่ยวจากประเทศอาเซียน
    - วาระหรือโอกาส อื่นๆ
  2. เหตุผลที่ต้องรู้และเข้าใจอุปนิสัยและวัฒนธรรมอาเซียน ได้แก่
    - เพื่อการสร้างสัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อกัน
    - เพื่อการสร้างเข้าใจอันลึกซึ้งระหว่างมิตรประเทศ
    - เพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งทีอาจเป็นประเด็นอ่อนไหวสำหรับเขาที่เราไม่ทราบ
    - เพื่อหลีกเลี่ยงความไม่พอใจและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้
    - เพื่อให้สามารถเข้าถึงจิตใจของมิตรประเทศอาเซียน
    - ความเข้าใจและความพึงพอใจต่อกันจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม
  3. หากจำแนกลักษณะอุปนิสัยประจำชาติของแต่ละประเทศสมาชิก มีดังนี้
    - 3.1 บรูไน :
      - เป็นประเทศเล็กแต่ถือว่าเคยยิ่งใหญ่มาก่อน ครอบครองเกาะบอร์เนียวก่อนอังกฤษปกครอง รู้สึกเป็นหนึ่ง ยึดมั่นในสุลต่าน ศาสนาอิสลาม ความเป็นเชื้อชาติมลายู เนื่องจากมีบารมีสูง การเมืองและเศรษฐกิจอยู่ภายใต้การดูแลของสุลต่าน
      - เป็นประเทศประชาธิปไตยแต่มีลักษณะสมบูรณาญาสิทธิราช
      - ด้านเศรษฐกิจพึ่งพาจากภายนอก แต่มีทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำมัน
      - ชาวบรูไนค่อนข้างทันสมัย มีการศึกษาดี ศึกษาในต่างประเทศ คนส่วนใหญ่ประสงค์จะเข้ารับราชการ
      - ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทยและคนไทย
      - ด้านการต่างประเทศให้การสนับสนุนไทย โดยเฉพาะในองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organization of the Islamic Conference: OIC)
- ข้อควรระวังในการปฏิบัติต่อชาวบรูไน
- ควรระวังเรื่องความแตกต่างทางศาสนา ชาวบรูไนเป็นผู้ที่เคร่งศาสนา เช่น การทานอาหารฮาลาล การละหมาด เป็นต้น
  - การกล่าวถึงองค์สุลต่านในเชิงลบ
  - เป็นคนที่ค่อนข้างถือตัวในเชิงมีความภูมิใจในความเป็นชาวบรูไน
  - นับถือความอาวุโสค่อนข้างมาก ให้ความสำคัญต่อยุในตัวเอง คนส่วนใหญ่มีการศึกษาสูง
  - ควรมีการปฏิสัมพันธ์กันด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน
  - ไม่ควรใช้นิ้วชี้ชี้บุคคลหรือสิ่งของ

3.2 กัมพูชา :

- ผู้นำรัฐบาลมีอำนาจค่อนข้างเบ็ดเสร็จ
- นโยบายรัฐบาลกัมพูชามีผลประโยชน์ปัจจุบันเป็นหลัก
- ประชาชนระดับรากหญ้ามีทัศนคติที่ดีต่อไทย
- ยังมีพวกหัวรุนแรงบางส่วนที่ต่อต้านไทย และเวียดนาม โดยเฉพาะกรณีปัญหาการขัดแย้งเรื่องพรมแดน
- ระบบการศึกษาค่อยๆ ดีขึ้น ขณะนี้รัฐบาลเร่งสอนให้เด็กเล็กเรียนภาษาอังกฤษ
- การคอร์รัปชันมีอยู่เกือบทุกระดับ หากมีผลประโยชน์จะยึดประโยชน์เป็นหลัก
- สื่อมวลชนถูกคุมเข้มโดยกระทรวงข่าวสาร
- รัฐบาลกัมพูชามองว่ายังต้องพึ่งพาไทย ปัญหาที่เกิดขึ้นในไทยอาจกระทบต่อกัมพูชา โดยเฉพาะการกระทบต่อการท่องเที่ยวในกัมพูชา
- ด้านการเจรจาทำความตกลง ต้องเข้าไปถึงระดับสูง ให้มีการมอบนโยบายสั่งการลงมาก่อน ต้องรู้ว่าผู้มีอำนาจที่แท้จริงคือใครก่อนทำสัญญา

สิ่งที่ควรและไม่ควรทำในการปฏิสัมพันธ์

- ไม่ควรพูดเรื่องประวัติศาสตร์ระหว่างกัน โดยเฉพาะเรื่องความขัดแย้งด้านพรมแดน
- ชาวกัมพูชามีอุปนิสัยคล้ายคนไทยหลายส่วน
- ไม่ควรแตะต้องระบบยุติธรรมหรือการปฏิเสธรระบบยุติธรรมของกัมพูชา
- ควรปฏิบัติต่อเขาด้วยการให้เกียรติและยอมรับในความเท่าเทียม/เพื่อนบ้าน

3.3 อินโดนีเซีย :

- เป็นประเทศใหญ่ พยายามมีบทบาทนำในด้านการแก้ไขข้อขัดแย้ง แต่ไม่ผลิผลตาม เกรงใจประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ
- มีปัญหาเรื่องเอกลักษณ์ของประเทศเพราะมีหลายเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ และภาษา
- มีปัญหาด้านความมั่นคงภายในและการก่อการร้าย
- ยึดถืออาวุโส และครอบครัว ญาติพี่น้องเป็นหลัก ไม่ค่อยชอบสุสังกับต่างชาติหากไม่ใช่เพื่อนอาจเนื่องจากลักษณะซื่อๆและอุปสรรคด้านภาษา
- มีประชากรมากที่สุดในอาเซียน ประมาณ 245 ล้านคน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม เป็นประเทศมุสลิมที่ใหญ่ที่สุดในโลก
- พูดภาษา บาสาชาอินโดนีเซีย ภาษาชวา ชุนดา บาหลี อาแจาะห์ ฯลฯ

3.4 สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว :

- ระบบรัฐบาลมีความเป็นเอกภาพ บุคคลระดับสูงมีความใกล้ชิดระหว่างกัน การดำเนินนโยบายมีความรัดกุม และมีความเป็นอนุรักษนิยมสูง
- รัฐบาลมีทัศนคติยังไม่ค่อยวางใจไทยโดยเฉพาะนักลงทุน แต่ไว้ใจเวียดนามและกัมพูชามากกว่าในด้านสถาบันฯมีทัศนคติที่ดีมากต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย
- รัฐบาลควบคุมคนไม่ให้รู้มาก แต่ขาดโอกาสเพราะระบบปกครอง
- ยังต้องพึ่งพาไทยและให้ความร่วมมือกับไทยดีในด้านการต่างประเทศ
- สื่อมวลชนถูกคุมเข้มไม่ค่อยมีอิสระ
- ข้าราชการค่อนข้างซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา
- ชาวบ้านทั่วไปเป็นมิตรคล้ายชาวชนบทของไทย

- มีประชากรประมาณ 6.4 ล้านคน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ
- ภาษาพูด : ภาษาลาว /ม้ง

3.5 มาเลเซีย :

- มักเป็นคู่แข่งกับไทยในหลายด้าน
- ทิศนะคติต่อไทยที่เป็นกลาง มีความเกรงใจต่อไทย แต่เจรจาต้องมีอำนาจต่อรอง
- ท่าทีต่อสามจังหวัดชายแดนใต้มักจะอยู่กลางๆ ไม่กล้าแสดงออกให้เห็นว่าสนับสนุนหรือให้ความร่วมมือกับไทย
- มีการปลุกกระแสชาตินิยมค่อนข้างมาก เน้นภูมิบุตรชาวมาเลย์
- ประชากรประมาณ 29 ล้านคน นับถือศาสนาอิสลาม (60%) พุทธ (20 %)
- มีความเคร่งครัดในเรื่องศาสนา และกฎระเบียบด้านสังคม

3.6 เมียนมาร์ :

- มีประชากรประมาณ 57.5 ล้าน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีชนเผ่าหลักคือพม่า และมีชนเผ่าหลักอีกประมาณ 7 เผ่า เช่น กะเหรี่ยง ไทยใหญ่ มอญ ฯลฯ
- ประชาชนส่วนใหญ่พูดภาษาพม่า และยังมีภาษาท้องถิ่นหรือเผ่าต่างๆ เช่น ภาษากะเหรี่ยง ไทยใหญ่ จิงผ่อ ยะไข่ โรฮิงยา ฯลฯ
- การเมืองมีทหารคุมอย่างเหนียวแน่น ขณะนี้ค่อยๆ ผ่อนคลายลง
- มีทัศนคติที่ดีต่อไทย
- ด้านเศรษฐกิจต้องการการลงทุนขนาดใหญ่จากไทย
- การเจรจาภาครัฐ ค่อนข้างยาก

3.7 ฟิลิปปินส์ :

- เป็นมิตรที่ดีกับประเทศไทยร่วมมือกันดีในเวทีระหว่างประเทศและอาเซียน
- การเมืองภายในมีความวุ่นวาย
- ประชาชนพูดภาษาตากาล็อก อังกฤษ และภาษา
- เป็นมิตร ไม่มีพิธีการ ให้ความสำคัญกับสังคมและเครือญาติ
- ประชากรประมาณ 98 ล้านคน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ แต่ในเกาะมินดาเนาทางตอนใต้ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม

3.8 สิงคโปร์ :

- มีความคิดเป็นกึ่งเอเชีย-ตะวันตก
- เน้นธุรกิจและผลประโยชน์มากกว่าสิ่งอื่นใด มีระเบียบวินัยสูง เคารพกฎหมาย
- ซื่อสัตย์ ขยัน รับผิดชอบ
- เป็นคู่แข่งกับไทยและมาเลเซีย
- ไม่ค่อยสนใจความร่วมมือด้านวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติเพราะเป็นวัฒนธรรมผสม
- ประชากรประมาณ 4.6 ล้านคน นับถือศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ ฮินดู ใช้ภาษาภาษาจีน อังกฤษ มลายู

3.9 เวียดนาม :

- ปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมาก มีการพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็ว พรรคคอมมิวนิสต์มีบทบาทมาก
- มีระเบียบวินัย ขยัน
- มีระบบข่าวกรองดี

- มีทัศนคติที่ดีต่อไทยพอสมควร
- ด้านการต่างประเทศ ให้ความร่วมมือกับอาเซียนและไทยดี การเจรจาข้อตกลงประโยชน์แห่งชาติเป็นหลัก มีประสบการณ์การเจรจากับมหาอำนาจมาก่อนข้างมาก
- ด้านศาสนา รัฐบาลเริ่มเปิดมากขึ้นให้เสรีพอสมควร ร้อยละ 70 เป็นพุทธ
- มีประชากรประมาณ 89 ล้านคน พูดภาษาเวียดนาม ไทยดำ

4 ข้อควรระวังด้านพิธีการทูตกับชาติอาเซียน มีดังนี้

- การใช้ธงชาติของแต่ละประเทศต้องระวังการสลับกัน เมื่อมีการประชุมระหว่างอาเซียนกับจีน ต้องระวังไม่ให้มีธงได้หวนเข้ามาเกี่ยว
- ควรระวังเรื่องอาหารเมื่อจะมีการเลี้ยงอาหารแก่ชาวอาเซียนที่เป็นมุสลิม ควรเตรียมอาหารที่เป็นฮาลาล ส่วนสถานที่พัก/ประชุมควรมีห้องละมุด
- ในช่วงฤดูถือศีลอด ควรตระหนักว่าชาวมุสลิมไม่สามารถรับประทานอาหารหรือดื่มน้ำระหว่างวันได้ ผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมไม่ควรรับประทานอาหารหรือน้ำต่อหน้าผู้ที่อยู่ระหว่างการถือศีลอด และต้องวางแผนจัดหาสถานที่เพื่อได้รับทานอาหารทันทีหลังพระอาทิตย์ตกดิน และเพื่อเป็นการให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกัน ระหว่างงานเลี้ยงไม่ควรจัดบริการเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

เรื่อง ประสบการณ์ในการเจรจาต่อรองและการจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างประเทศ
 บรรยายโดย นางสาวเก็จพิรุณ เกาะสุวรรณ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
 สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

การเจรจาต่อรอง

1. ต้องกำหนดกรอบเป้าหมายของการเจรจาที่ชัดเจนและมีการจัดลำดับความสำคัญของหัวข้อล่วงหน้าก่อนไปเจรจา
2. กำหนดทีมเจรจาที่จะไปเจรจา ทั้งนี้ต้องมีผู้ที่เชี่ยวชาญในประเด็นที่จะไปเจรจา มีผู้ที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก มีผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจได้ ควรจะต้องซักซ้อมทำความเข้าใจในประเด็นและเนื้อหาที่ไปในทิศทางเดียวกัน ต้องไม่ใจอ่อนและมีจุดยืนบนพื้นฐานของการคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนทั้งประเทศ
3. ในการเจรจาจะต้องนำเสนอเหตุผล เพื่อให้บรรลุผลของการเจรจา
4. มีกลยุทธ์ที่จะสร้างแนวร่วม โดยจะต้องมีเหตุผลที่เพียงพอที่จะทำให้แนวร่วมคล้อยตามได้ หากมีแนวร่วมจากภาคเอกชนจะส่งผลดีต่อการเจรจา ก่อนจะไปเจรจาย่อมต้องได้รับการเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดก่อน แต่ถ้าหากมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นจำนวนมากจะต้องระบุได้ว่าผู้ใดคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงหรือมีอิทธิพล และอาจจะส่งผู้แทนไปเจรจากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก็ได้ แต่ในขณะเดียวกันจะต้องไม่ละเลยผลประโยชน์ของประชาชนทั้งประเทศด้วย
5. การเตรียมการก่อนการเจรจา ให้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่าคุณเจรจาจะตอบโต้กลับอย่างไร ถ้าหากการเจรจาสำเร็จจะดำเนินการเชิงรุกต่อไปอย่างไร และถ้าหากการเจรจาไม่สำเร็จ จะมีวิธีการแก้ไขเกมส์ได้อย่างไร หรือจะมีทางเลือกอื่นอีหรือไม่ โดยจะต้องเตรียม Flow chart เพื่อให้มีภาพ
6. ท่าทีตั้งต้นถึงขั้นสุดท้ายของการเจรจาย่อมมีการเตรียมการและมีขั้นตอนอย่างไรนั้นจะต้องศึกษาให้รอบคอบก่อนจะไปเจรจา
7. การขออำนาจการเจรจาต้องขอที่จุดสูงสุด แต่ท่าทีตั้งต้นไม่ควรเจรจาที่จุดสูงสุด ต้องคอยดูท่าทีของคุณเจรจาก่อน หากกำลังเสริมจากกลุ่มอ่อนไหว และหาแนวร่วมและโน้มน้าวด้วยเหตุผล
8. ทำความเข้าใจกับข้อตกลงทุกหน้า ให้ระวังทุกคำอักษร เช่น shall กับ will เป็นคำที่จะทำให้ตีความผิดได้ง่าย
9. หากทั้งสองฝ่ายมีความเห็นไม่ตรงกันหมดทุกข้อ ขอให้ทบทวนว่าข้อใดเจรจาแล้วสำเร็จและข้อใดเจรจาแล้วไม่สำเร็จ แต่ครั้งของการเจรจาไม่สามารถเจรจาได้หมดทุกข้อ จึงต้องกำหนดกรอบการเจรจาของแต่ละหัวข้อตามลำดับความสำคัญ ส่วนการคัดเลือกสถานที่และช่วงเวลาก็น่าจะเป็นสิ่งสำคัญต่อการเจรจาด้วย
10. เทคนิคของการเจรจามี 2 รูปแบบ ดังนี้
  - 10.1 แบบแข่งขันกัน เป็นรูปแบบที่ต่างฝ่ายต่างยึดทัศนคติที่เป็นคู่แข่ง สร้างความบาดหมาง ต่างฝ่ายต่างไม่ให้ข้อมูลที่แท้จริงต่อกัน ใครมีความอดทนสูงสุดคือผู้ชนะ

10.2 แบบบนพื้นฐานของความสนใจซึ่งกันและกัน เป็นรูปแบบที่ทั้งสองฝ่ายได้รับผลประโยชน์แบบ Win-Win ต่างฝ่ายต่างนำข้อมูลที่แท้จริงมานำเสนอ นำข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นำเสนอข้อจำกัดของตนเอง อธิบายด้วยเหตุผลว่าทำได้เพราะเหตุใดหรือทำไม่ได้เพราะเหตุใด ไม่ใช่เพราะด้วยเหตุผลว่าผู้เจรจาไม่มีความสนใจ ผลการเจรจาอาจจะไม่เป็นไปตามทุกความต้องการของผู้เจรจาเสมอไป เฉลี่ยค่าความสำเร็จร้อยละ 80 แต่ได้ผลประโยชน์ที่ Win-Win ด้วยกันทั้งสองฝ่าย

11. เทคนิคของการเจรจาแบบ Win-Win มีดังนี้

- 11.1 สร้างความสัมพันธ์ของคู่เจรจา หากมีความสัมพันธ์ที่ดีก็สามารถเก็บข้อมูลเชิงลึกจากคู่เจรจาได้ แยกความสัมพันธ์ส่วนตัวกับงานออกจากกัน แต่จะต้องไม่ถูกหว่านล้อม
- 11.2 หาจุดร่วมที่จะก่อให้เกิด Win-Win ทั้งสองฝ่าย
- 11.3 เตรียมหาทางเลือกหรือทางออกอื่นไว้ล่วงหน้า ไม่ควรปฏิเสธก่อนการสรุปผล ให้นำผลกลับมาวิเคราะห์ว่าจะยอมรับได้หรือไม่ได้
- 11.4 การเปิดข้อมูลของการเจรจาจะต้องมีการตกลงกันก่อนว่าผู้ใดจะเป็นผู้แถลงข่าวและจะแถลงในประเด็นใดได้บ้าง
- 11.5 ผู้เจรจาควรจะมีตำแหน่งที่สามารถตัดสินใจได้
- 11.6 ต้องสรุปข้อมูลทุกครั้งภายหลังการเจรจาว่าได้มีความคืบหน้าแล้วอย่างไรบ้าง

การบังคับใช้ข้อตกลงระหว่างประเทศ

ข้อตกลงทุกฉบับเมื่อได้ตกลงแล้วยังไม่สามารถลงนามได้ทันที จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบ และให้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปดำเนินงานต่อไป

บทสรุป

การเจรจานั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น อำนาจในการต่อรองของตัวประเทศนั้นๆ แนวร่วม การเจรจาที่ประสบความสำเร็จ คือ สิ่งที่มีส่วนได้ส่วนเสียจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องชี้แจงแก่ผู้เสียผลประโยชน์ว่าอาจจะได้ผลประโยชน์จากทางอื่น ทีมเจรจาต้องเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ การเจรจาที่ดีต้องก่อให้เกิด Win-Win ทั้งสองฝ่าย การเจรจาในห้องประชุม โดยเฉลี่ยจะประสบความสำเร็จประมาณร้อยละ 10 แต่สามารถตกลงกันได้แบบไม่เป็นทางการ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่เจรจาเป็นสิ่งที่จำเป็น และก่อนจะไปเจรจาควรจะต้องศึกษาคำศัพท์เทคนิค ตลอดจนให้ศึกษาเกี่ยวกับหลักการขององค์การการค้าโลกล่วงหน้าด้วย เช่น การไม่เลือกปฏิบัติ การเปิดให้การค้าเป็นไปอย่างเสรียิ่งขึ้น ความโปร่งใสและการปฏิบัติตามพันธกรณีเพื่อให้เกิดความแน่นอนทางการตลาด ส่งเสริมให้การแข่งขันเป็นไปอย่างยุติธรรม ส่งเสริมการพัฒนาและการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ

มุมมองภาคเอกชนต่อความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของราชการไทย

ผู้ร่วมเสวนา:

นายชลธร ดำรงค์ศักดิ์ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

นางจารุณันท์ อิทธิอาวัชกุล บริษัท แอดวานซ์อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

ผู้ดำเนินการอภิปราย : นางสาวรพีพร มณีพงษ์

มุมมองของนายชลธร ดำรงค์ศักดิ์

1. การปรับปรุงการผลิตให้เป็นระบบที่ใช้เครื่องจักรเข้ามาทดแทนการใช้แรงงานเข้มข้น โดยใช้แรงงานที่มีฝีมือเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงโดยใช้การวิจัยและพัฒนา พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีไปด้วย การผลิตบุคลากรโดยการให้ทุนการศึกษาในปัจจุบันจากองค์กรต่างๆ นั้นมีอยู่มาก แต่การให้ทุนการศึกษาดังกล่าวได้ตอบโจทย์การขาดแคลนแรงงานในปัจจุบันได้หรือไม่ ซึ่งการพัฒนาด้านบุคลากรไทยควรพัฒนาด้านการอาชีวศึกษา และมีการบริหารอุปสงค์และอุปทานของแรงงานระดับปริญญาตรีให้มีความสมดุล ควรปรับค่านิยมด้านการศึกษาใหม่ตั้งแต่ระดับครอบครัว ยอมรับขีดความสามารถของตนเอง

2. การป้องกันความเสี่ยง เมื่อมีการเปิด AEC ทำให้การลงทุนเปิดกว้างขึ้น นอกจากกลุ่มอาเซียนแล้ว ก็จะมีประเทศต่างๆ จะเข้ามาหาช่องทางลงทุนในไทย เพื่อหาตลาดใหม่ ภาครัฐจึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมีความแน่นอนในการกำหนดนโยบาย การไปลงทุนในประเทศกลุ่มอาเซียน มีกฎระเบียบบางเรื่องจำเป็นต้องอาศัยหรือสร้างความสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่น ต้องรู้ข้อจำกัดของแต่ละท้องถิ่น และรู้ข้อมูลและโอกาสของการทำธุรกิจนั้นๆ

3. การสร้างความตระหนักให้ประชาชนเกิดความเป็นพลเมืองอาเซียน คือ ความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน การเปิดตลาดใหม่ที่สร้างฐานการผลิตที่ใหญ่ขึ้น และการสร้างคนให้สามารถทำงานเป็นทีมได้

4. กรอบแนวคิดการทำงานของข้าราชการกับเอกชนนั้นแตกต่างกัน การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศนั้น ภาครัฐและเอกชนจำเป็นต้องมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

มุมมองของนางจารุณันท์ อิทธิอาวัชกุล

1. ภาครัฐควรมี Mind Set โดยเป็นผู้นำร่องในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร (Skill Set) นอกจากนี้ควรมีการจัดเตรียมข้อมูลของประเทศต่างๆ (Tool set) ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงและสามารถเชื่อมโยงอย่างบูรณาการ สร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนได้

2. การไปลงทุนในต่างประเทศนอกจากจะต้องมีความสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่นแล้ว กฎระเบียบท้องถิ่นหรือความตกลงของสมาชิกก็เป็นสิ่งสำคัญต่อการลงทุนในพื้นที่ อยากให้มีหน่วยงานจากภาครัฐเข้าเจรจาการตกลงเงื่อนไขด้วย

3. ให้ภาครัฐอำนวยความสะดวกให้กับภาคเอกชนให้มากขึ้น เพื่อสร้างโอกาสทางการแข่งขัน

4. การสร้างความตระหนักให้ประชาชนเกิดความเป็นพลเมืองอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษและรู้จักความหลากหลายของวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ การที่จะผลักดันให้คนออกไปนอกประเทศ ควรจะต้องมีแรงจูงใจว่ามีโอกาส มีศักยภาพใหม่ และสามารถเพิ่มขีดความสามารถได้ ดังนั้นสิ่งที่จำเป็น คือ ทักษะ (Skill) แนวคิด (Thinking) การบริหารจัดการ (Management) และการเปลี่ยนแปลง (Change)

5. การสร้างบุคลากรให้เป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนไปข้างหน้าเป็นสิ่งสำคัญ การบริหารบุคลากรของระบบราชการไทยยังมีข้อจำกัด ทำให้ผู้ที่มีศักยภาพไม่สามารถความสามารถได้เต็มที่และไม่สามารถที่ปรับตำแหน่งได้เนื่องจากมีกฎระเบียบบังคับ